

מדוע נשמר השקט בחזית החות'ים?

ארי הייסטין | 8 במארס, 2026 | גיליון 2108

שלא כמצופה, החות'ים אינם מזדרזים להיחלץ להגנת טהראן. אמנם ייתכן שהמלחמה נגד איראן והאירועים במפרץ יתפתחו באופן שיעלה את התמריץ שלהם לתקוף, אבל גם אם כן - יש לשער שלאור האינטרסים המנחים אותם הם יעשו זאת באופן מרוסן כדי לצמצם את מכת התגובה נגדם.

בימים אלה, כאשר מובילת "ציר ההתנגדות" נמצאת תחת איום מהמערכה המשותפת שמנהלות נגדה ארצות הברית וישראל, אך טבעי לתהות מדוע הכוכב העולה של הציר שומר על שתיקה ממקום מושבו בתימן. שהרי, החות'ים מכריזים על עצמם כלוחמים [רדיקלים חסרי פחד, המוכנים ליזום מרצונם עימות מול ארצות הברית, ישראל ושותפותיהן האזוריות](#). אולם בחינה מדוקדקת יותר חושפת את הסיבות האידיאולוגיות, האסטרטגיות והמעשיות לכך שהחות'ים אינם מזדרזים להיחלץ הגנת טהראן. אמנם ייתכן שהאירועים יתפתחו באופן שיעלה את התמריץ שלהם לתקוף, אבל גם אם כן - יש לשער שלאור האינטרסים המנחים אותם הם יעשו זאת באופן מרוסן כדי לצמצם את מכת התגובה נגדם.

החות'ים אמנם פיתחו את האמונה הדתית שלהם בהשראת המהפכה האסלאמית שהתרחשה ב-1979 באיראן, אולם נותרו נפרדים ממנה. בשנת 2004 הפכו לארגון חמוש, השואב את עיקר כוחו מהעוולות המקומיות ומההיסטוריה של תימן. התפיסה היא שהמקומי גובר על העל-לאומי, ושאיפות החות'ים מתמקדות בהיפוך הסדר החברתי שחוללה מהפכת 1962 בתימן, אשר הביאה להדחת האימאם אל-בדר ולדחיקת המעמד ההאשמי (צאצאי הנביא מוחמד) לשוליים. למרות שהחות'ים מצהירים על היותם נציגי המשך לרפובליקה התימנית שהוקמה ב-1962, חזונם לשלוט בתימן נשען הרבה יותר על אלף שנות שליטתם של האימאמים בצפון תימן, מאשר על 47 השנים האחרונות של שלטון תיאוקרטי באיראן.

אין בדברים אלה כדי לשלול את העובדה שהחות'ים הושפעו עמוקות מהאיראנים וחומשו היטב על ידם. בראשית דרכו של הארגון, דמויות מפתח בתנועה הרבו לבקר באיראן. משפחות המייסדים, ובתוכם האל-חות'ים, האל-חומרנים והאל-חמזים, ביקרו באיראן עוד הרבה לפני שנטלו לידיהם נשק וכיוונו אותו נגד ממשלת תימן בשנת 2004. המגמה הרדיקלית של איראן, המתאפיינת באידיאולוגיה שיעית אקטיביסטית אנטי-מערבית, סייעה לעצב את תפיסת העולם הפרנואידיית והקיצונית של מייסד החות'ים חוסיין אל-חות'י, וההטפות שנשא הן הבסיס האידיאולוגי של הארגון כיום. מאז מותו של חוסיין בשנת 2004 העמיקו הקשרים עם איראן במידה ניכרת, ובעשור האחרון סיפקו לחות'ים טהראן ושותפותיה לציר אימונים ונשק מתקדם, כולל טילים בליסטיים, טילים נגד ספינות וכתב"מים ארוכי טווח.

אולם החות'ים מעולם לא ראו באיראן את מרכז הכובד או מוקד השליטה שלהם, או אותה כשותפה לברית הגנה הדדית. במקום זאת, הם התייחסו לרפובליקה האסלאמית כשותפה אידיאולוגית וצבאית

חשובה לתמיכה ברכיב התימני המובהק של ה"התנגדות" הפאן-אסלאמית. מבחינת החות'ים, מערכת היחסים אינה כוללת חובה מצדם לסכן את הישרדותם למען פטרונם.

גם אם החות'ים היו חשים סיבה אידיאולוגית להתערב, הרי שנקודת הזמן הנוכחית היא עיתוי גרוע במיוחד עבורם לצאת נגד הקואליציה החזקה שמובילה ארצות הברית. הכלכלה החות'ית בצפון תימן נהרסה מ"סערה מושלמת" של לחצים מכל הכיוונים, ולמשבר הכלכלי יש היבטים קונקרטיים, שלא ניתן להדחיק או להסוות באידיאולוגיה. הרס נמלי החות'ים על ידי תקיפות ישראליות ואמריקאיות, הירידה בסיוע החוץ עקב חששות מהסטת כספים, סנקציות קשות המוטלות על ידי וושינגטון, העברת מוסדות פיננסיים מרכזיים לשטח שבשליטת הממשלה, והעובדה שלא ניתן לבזוז בלי סוף את הקופה הממשלתית, הבנקים והאוכלוסייה – תרמו כולם למשבר המבעבע בהכנסות המשטר, שאין לו פתרון באופן. אמנם החות'ים הצליחו במשך שנים לרפד את כיסי המשטר ולשלם לעובדי המגזר הציבורי רק חלק קטן מהשכר המגיע להם, אולם אין בכך כדי ללמד על יכולת הישרדות השלטון. החמרת המשבר עלולה לדחוף את הציבור בתימן לנקודת שבירה, לגרום לשכירי החרב של המשטר להפסיק להילחם ואולי אפילו לערוק, ואף למנוע מהארגון את היכולת לחדש את מאגרי הנשק שלו.

מכיוון שרק לאחרונה החלו החות'ים לשקם את נמלי הים שבהם תלויה כלכלתם, אך הגיוני שהם לא ימהרו לפתוח בסבב נוסף של תקיפות וכך יסתכנו בפגיעה נוספת. למרות המוניטין שטיפחו כששים אלי קרב, לחות'ים יש היסטוריה מתועדת היטב של הפוגות אסטרטגיות במקרה של איבוד המומנטום או צורך במנוחה והתחמשות לפני הסבב הבא. כרגע, החשבון האסטרטגי של הארגון נוטה במידה רבה לכיוון של ריסון.

כמו כן, ברמה המעשית גרידא, סביר להניח שהחות'ים שינו כיוון בעקבות התקיפות המוצלחות של ארצות הברית וישראל בחורף וקיץ 2025 אשר חיסלו את בכירי הצבא שלהם, ולאחרונה גם את ההנהגה האיראנית כחלק ממבצע "Epic Fury" / "שאגרת הארי". תנועת החות'ים אמנם הפכה ממוסדת יותר עם הזמן, אולם עדיין נותרה פרסונלית מאוד ומבוססת על קשרים משפחתיים וקשרים אישיים. מתקפה מהסוג שחיסל שכבות שלמות של הנהגה בכירה בחיזבאללה ובאיראן עלולה לחולל כאוס במבנה השלטון של החות'ים, בתקופה שלארגון כבר חסרים המשאבים הפיננסיים המשמשים לגיוס מתנגדים בתימן.

בימים האחרונים, מנהיג החות'ים עבד אל-מאלכ אל-חות'י פרסם הצהרה בלתי מחייבת שלפיה "[האצבע של הארגון על ההדק](#)" והוא יצטרף למלחמה אם האירועים ידרשו זאת. ואולם, הצהרה מעורפלת זו אינה מספקת אינדיקציה ברורה לכוונותיהם, שכן ייתכן שהיא נועדה להרתיע יריבים מלנצל את חולשתו של הציר, ולא להוות איתות אמיתי על כוונה להצטרף ללחימה.

גם לאחר שחיזבאללה נכנס למלחמה, נראה כי החות'ים מסתפקים בהבעת סולידריות עם איראן מרחוק. ההימנעות החות'ית מלמדת על אודות הבדל מרכזי בין שני הארגונים: עבור חיזבאללה, ארגון שמבחינה מבצעית ואידיאולוגית הוא חלק בלתי נפרד מטהראן, המלחמה של הרפובליקה האסלאמית היא מלחמה קיומית. עבור החות'ים, לעומת זאת, עצם ההתערבות עלולה לסכן את הישרדות הפרויקט שלהם. החות'ים אמנם [התאבלו על רצח חמינאי והיללו את מורשתו](#), אולם הם אינם מחויבים לו או למשטר שהותיר ליורשיו.

עם זאת, שיקולי החות'ים עשויים להשתנות. כך למשל, ייתכן שברגע של ייאוש יציעו משמרות המהפכה לחות'ים תמריצים משמעותיים להשתתף בלחימה ויעניקו להם חבל הצלה, שיסייע במניעת משבר כלכלי. כמו כן, ייתכן שהמדינות החברות במועצת שיתוף הפעולה במפרץ יחלו להיות מעורבות באופן ישיר יותר בתקיפת איראן. במקרים כאלה, החות'ים עשויים לנסות ולחפש איזון בין אקטיביזם לאיפוק דרך תקיפת מטרות במפרץ (ולא מטרות אמריקאיות או ישראליות), במטרה לעורר תגובה מוגבלת בלבד נגדם.

לכן אין להסיק ישירות ממדיניות החות'ים הנוכחית לגבי ההמשך, אלא להמשיך לעקוב מקרוב אחר האיום שכן אחד היתרונות המרכזיים שמנוצלים ברציפות מאז ה-7 באוקטובר 2023, הוא גורם ההפתעה.

עורכי הסדרה: ענת קורץ ואלדד שביט